

Elämänkatsomustiedon opetus koetuksella

Seinäjoen peruskouluissa on opetettu kaikille oppilaille automaattisesti uskontoa vastoin perusopetuslakia. Asiasta on jätetty kantelu eduskunnan oikeusasiamiehelle. Syksystä lähtien automaatti toimiikin toisin päin: uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomat lapset ohjataan suoraan elämänkatsomustiedon opetukseen.

SEINÄJOKI
Jari E. Hakala

■ Pääkaupunkiseudun ateistit yhdistyksen puheenjohtaja **Jouni Luukkainen** on puutunut muun muassa Seinäjoen perusopetuksen lain vastaiseen toimintaan. Hän teki asiasta kantelun oikeusasiamiehelle, koska perusopetuslain mukaan uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomille lapsille on automaattisesti järjestettävä elämänkatsomustiedon opetusta, jos opetukseen oikeutettuja on vähintään kolme.

– Seinäjoella tunnustuksettomille lapsille on tähän mennessä opetettu uskontoa, elleivät vanhemmat ole toisin pyytäneet, Luukkainen huomauttaa väärästä menettelystä.

– Kyse ei voi olla tietämättömyydestä. Enemmänkin kyse on kristittyjen passiivisesta vastarinnasta.

Vastahanka kiistetään

Seinäjoen perusopetusjohtaja, teologi **Jari Jaskari** kiistää Luukkaisen väitteen, että kyse olisi vastarinnasta.

– Taustalla ovat käytännölliset syyt, miksi asiaa on kysytty erikseen lapsen ilmoittautuessa ensimmäiselle luokalle.

Jaskarin mukaan erikseen kysymällä on pyritty varmistamaan, mitä vanhemmat oikeasti tahtovat.

– Seinäjoella elämänkatsomustiedon ryhmät ovat olleet hyvin pieniä, Jaskari kertoo.

– Joskus kävi jopa niin, että opetuksen ilmoittautunut neljän hengen ryhmä hiipiikin koulun alkaessa kahden hengen ryhmäksi. Opetus järjestettiin silti.

Tulevana syksynä elämänkatsomus ryhmäksi on tulossa kuusi tai seitsemän oppilasta.

Käytäntö muuttuu

Luukkaisen kantelu johti joka

tapauksessa muutoksiin Seinäjoella.

– Jatkossa toimimme niin, että kirkkoon kuulumattomat si-joitetaan automaattisesti elämänkatsomustietoon, elleivät vanhemmat toisin ilmoita, Jaskari selvittää.

Jaskarin mukaan myös lomake, jolla lapsi ilmoitetaan kouluun, tulee muuttumaan.

– Se on työn alla. Jatkossa haluamme siihen molempien vanhempien allekirjoituksen.

Elämänkatsomustiedon opetus voi olla pinta-alaltaan laajassa kunnassa myös iso haaste sekä opetustoimelle että oppilaille.

– Se on mahdollista, että joskus elämänkatsomustietoon tulee yksi oppilas Peräseinäjoelta, yksi Ylistarosta ja yksi Nurmosta, jolloin opetus on kuitenkin järjestettävä. Silloin osa opetusajasta kuluu tien päällä ja koulupäivä venyy. Vielä ei ole niin käynyt, Jaskari huokaa.

Katsomusta lakiilla?

Opetusneuvos **Pekka Elo** opetushallituksesta muistelee, että elämänkatsomustiedon tarve kartoitettiin valtakunnallisesti muutamia vuosia sitten.

– Pääkaupunkiseudulla on alueita, joissa jopa kolmannes koulutiensä aloittavista kuuluu automaattisesti elämänkatsomustiedon opetuksen piiriin. Elo kertoo.

– Mutta Etelä-Pohjanmaalla huku ei ole ollut koskaan kovin suuri. Taisipa Vaasan kouluoimientarkastaja muistaa silloin nimeltä kaikki ne perheet, joista lapsi kuuluisi elämänkatsomustiedon ryhmään.

Elon mukaan elämänkatsomustiedon opetusta tarvitsee 3–4 prosenttia aloittavasta ikäluokasta, kun asiaa tarkastellaan valtakunnallisesti painotuen kuitenkin isompiin paikkakuntiin. Peruskoululaisia

Onko elämä täällä vai vasta kaiken takana?

(1–9-luokkalaista) on hieman vajaa 500 000 eli elämänkatsomustietoa opiskelevien määrä vaihtelee 14 000 – 20 000 lapsessa.

– Tällä hetkellä määrästä ei ole saatavissa kovin tarkkaa tietoa.

Jäynän tekoa tapahtuu

Opetusneuvos **Pekka Iivosen** mukaan lakia noudatetaan pää-

kaupunkiseudulla hyvin.

– Oikeusasiamies on tutkinut, eikä ole ollut huomautettavaa.

Jäynän tekoa kuitenkin tapahtuu. Iivosen mukaan tiedossa on yksittäisiä rehtoreita ja kouluja – muutamia kymmeniä kuntia – joissa tapahtuu virheitä.

– Vanhemmille annetaan ymmärtää, että lapsen edun kannalta olisi ehkä hyvä vali-

ta luterilainen opetus, ettei lapsi joudu kärsimään tai matkustamaan.

– Iivosen mukaan suurempia-kin virheitä on tullut vastaan.

– Elämänkatsomustiedon tunti on sijoitettu esimerkiksi samaan aikaan jonkin muun oppitunnin kanssa tai jopa koulupäivän ulkopuolelle, Iivonen kertoo eli koulun rehtori voi näin menetellen vaikuttaa asiaan, mutta niin ei saa olla.

Uskonto valitaan vastoin katsomusta?

SEINÄJOKI
Jari E. Hakala

■ Uskonto vetää pidemmän korren kuin katsomustieto. Uskontoa lukee noin 94 prosenttia peruskoululaisista, vaikka kirkkoon kuuluu noin 81 prosenttia eli huomattavasti vähemmän.

Seinäjoella oli kesäkuun lopussa 56 578 astukasta, joista kirkkoon kuuluu 89,52 prosenttia. Loput kuuluvat joko muihin uskonnollisiin yhdyskuntiin tai he ovat väestöre- kisterissä. Koulunsa aloittavista kuitenkin vain ani harvat aloittavat elämänkatsomustiedon opetuksessa. Ryhmän koko on yleensä laskettavissa yhden käden sormin.

Vaasan vs. koulutoimenjohtaja **Merja Krookin** mukaan Vaasan 13 peruskoulusta noin kymmenessä on elämänkatsomustiedon ryhmä. Elämänkatsomustietoa opiskelee vuotuisesti puolen sataa peruskoululaista, ja heidät sijoitetaan et-ryhmiin, elleivät vanhemmat toisin ilmoita.

– Suurempi osa kirkkoon kuulumattomista kuitenkin valitsee tavanomaisen uskonnon opetuksen. Vanhemmat perustelevat sitä usein osana yleissivistystä, Krook kertoo.

Vaasassa islaminuskoiset ovat ohjautuneet myös et-ryhmiin.

– Tulevana syksynä koekellemme ensi kerran islamin uskonnon opetusta, Krook kertoo.

Perusopetusjohtaja **Jari Jaskarin** mukaan islamin uskonnon opetus alkoi Seinäjoella 2000-luvun alussa.